

CROWDFUNDING: LEUK OF VEEL TE RISKANT?

'STRENGE ACCEPTATIECRITERIA ZIJN HEEL BELANGRIJK'

Crowdfundingplatforms voorzien in de behoefte om buiten de banken om aan financiering te komen, zegt de een. De ander betitelt deze platforms als casino's waar je als particuliere belegger verre van zou moeten houden.

TEKST BARBARA NIEUWENHUIJSEN

'Na mijn Halo-opleiding (hbo) ben ik gestart als gymleraar in Rotterdam. Na vijf jaar als gymleraar gewerkt te hebben, ben ik toe aan een vervolgstap in mijn carrière. Mijn passie voor lesgeven en sporten wil ik graag gaan vormgeven in een eigen Personal Fitness-studio in Alphen aan den Rijn.'

De gymleraar denkt hier in totaal €39.000 voor nodig te hebben. €9000 brengt hij zelf in. De rest leende hij in een wip op crowdfundingplatform Geldvoorelkaar. De lening heeft een looptijd van 48 maanden en een rente van 8%. Een hele rij beleggers stapte in met leningen van €100 tot zo'n €3000.

Is dit een leuke manier om mensen aan financiering te helpen buiten de banken om en daar tegelijkertijd – in het huidige klimaat van lage rentes – nog een mooi rendement op te maken of een roulettespel waar je als serieuze particuliere belegger verre van zou moeten blijven?

Een lastige vraag waar de meningen over verdeeld zijn.

Nederland kent volgens crowdfunding-agency Douw&Koren inmiddels ruim 140 crowdfundingplatforms, in allerlei gedaanten. Hieronder zijn ook een groot aantal platforms bedoeld om donaties op te halen, voor kunst of sportprojecten bijvoorbeeld. Soms staat er tegenover een donatie wel een fysieke tegenprestatie – denk aan kaartjes voor de te maken film – maar geen financiële, dus geen rente of aandelen. Wij kijken voor dit artikel alleen naar een tegenpresentatie van financiële aard. Volgens Daan Potjer van vermogensbeheerder Dynamic Credit kun je op je vingers natellen dat

'ALS JE ALS PARTICULIER GOED SPREIDT, IS ER NIKS AAN DE HAND'

er bij een volgende kredietcrisis heel wat van dit soort platforms zullen omvallen.

'Wie via deze platforms belegt, moet in staat zijn de risico's goed in te schatten, voldoende vermogen hebben om goed te diversifiëren en niet in de problemen komen doordat het geld lang vaststaat. Kun je dit niet, dan wordt het een casino', zegt hij.

Hypotheken

Dynamic Credit is zelf ook actief in het direct lening-segment. Onder andere via zijn hypotheeklabel Bij-Bouwe verstrekt het bedrijf hypotheek. Binnenkort lanceert het ook een platform waarop eerder uitgegeven leningen weer verhandeld kunnen worden. Hiermee wil Dynamic Credit iets doen aan de illiquiditeit van veel directe leningen. Potjer benadrukt dat zijn platform alleen toegankelijk is voor professionele beleggers, niet voor the crowd dus. Hij is dan ook geen crowdfunder. Ook zullen alleen leningen verhandeld worden van gescreende partijen.

'Het is van groot belang dat de partijen die de leningen hebben

uitgegeven van voldoende kwaliteit zijn. Bij ons zul je daarom ook geen leningen van platforms met losse acceptatiecriteria aantreffen.'

Streng acceptatiecriteria zijn heel belangrijk, zegt hij. 'Als je bedenkt dat de leningsaanvragers vaak partijen zijn die al door banken zijn afgewezen, zou je om de kwaliteit van de leningen te borgen minimaal 90% moeten afwijzen.'

Niet al zijn concurrenten houden er volgens Potjer dezelfde strenge moraal op na. Hij ergert zich groen en geel aan de manier waarop sommige partijen het achterstandenpercentage van leningen laten zien. 'Ze nemen het gemiddelde percentage achterstanden van leningen uitgegeven in 2014, 2015 en 2016, terwijl 2016 nog loopt. Dit jaar zijn er dus nog amper achterstanden. Dit gebeurt dus alleen maar om het percentage te drukken.'

Kaf van het koren

Een manier om als belegger het kaf van het koren te scheiden, is volgens Potjer te kijken naar hoe het platform zijn geld verdient. Als een platform met het uitgeven van de leningen zijn geld verdient, is er voor hem verder geen enkele prikkel om streng te zijn in de acceptatie.

'Wij worden gedurende de looptijd van de lening betaald door de belegger. Als gevolg hiervan zijn wij erg gericht op de lange termijn. Als wij het goed doen, krijgen wij dertig jaar lang fees uit een hypotheek.' Hij wijst er echter op dat de hypotheekmarkt volledig is 'dicht gereguleerd'. De risico's liggen volgens Potjer vooral bij crowdfundingplatforms en platforms voor mkb-leningen, al hebben een kleine vijftig van dit soort platforms wel degelijk een vergunning of een vrijstelling daarvan van de AFM.

Bart Vemer van mkb-leningenplatform Voordegroei kan zich vin-

den in Potjers kritiek dat de kredietverlening bij de meeste platforms op een te eenvoudige manier gaat. 'Dit is ook een van de redenen waarom wij hier een kans zagen. Wij nemen bij het plaatsen van leningen op onze site geen enkel risico en doen goed onafhankelijk onderzoek.'

Vemer biedt zijn diensten niet uitsluitend aan professionele beleggers aan. 'Nee, als een particulier een goede spreiding hanteert, is er niks aan de hand. Uit onderzoek blijkt zelfs dat als je zo'n 12% van je portefeuille in dit soort leningen belegt, dit optimaal is omdat de asset-

class weinig correlatie vertoont met andere categorieën.'

Simon Douw van crowdfunding-agency Douw&Koren voegt hieraan toe dat de charme van crowdfunding juist is dat het voor iedereen toegankelijk is, ongeacht de dikte van de portemonnee. 'Aangezien je vaak al vanaf enkele tientjes kunt investeren, kun je met minimaal kapitaal al uitstekend spreiden', zegt hij.

Voordegroei verdient gedurende de looptijd van de lening, maar ook aan het begin. 'De investeerder betaalt jaarlijks een percentage van het vermogen. De ondernemer betaalt aan het begin een bedrag voor het maken van de analyse en daarna gedurende de looptijd. Dit is omdat we de bedrijven ook tijdens de looptijd blijven analyseren', zegt Vemer. 'De belegger ontvangt ieder kwartaal een rood, oranje of groen stoplicht dat aangeeft hoe zijn belegging erbij staat.' Ook bij een rood stoplicht kun je als belegger echter niet van je belegging af. 'Nee, daarom krijg je op dit soort leningen ook een relatief hoge rente.' Er is momenteel €1,9 mln via het platform belegd. Dat is volgens Vemer boven verwachting. 'We zijn pas vijf maanden bezig.'

Geldvoorelkaar.nl bestaat al sinds 2011. Via dit platform is in totaal al €90 mln uitgeleend. De meeste leningen op het platform zijn binnen een paar uur vol. Dat zou de illusie kunnen wekken dat mensen zonder na te denken instappen, beaamt directeur en medeoprichter Martijn van Schelven. Ze vertrouwen blijkbaar op het platform. Dit schept volgens hem dus een verantwoordelijkheid. De kritiek dat zijn acceptatiecriteria te zwak zouden zijn, deelt hij niet. 'Wij screenen partijen wel degelijk grondig. We beoordelen het businessplan en financiële prognoses. Ook kijken we of iemand een BKR-registratie heeft en checken we zijn privésituatie.'

IN PERSPECTIEF

Crowdfunding is vooral groot in China, de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk

In China was in het derde kwartaal van 2015 in totaal bijna \$ 160 mrd uitgeleend via crowdfundingplatforms

In de Verenigde Staten was dat zo'n \$ 30 mrd en in het Verenigd Koninkrijk \$ 7 mrd

Zopa was in 2005 het eerste platform dat in Groot-Brittannië startte

In de Verenigde Staten volgden Prosper (2006) en Lending Club (2007)

China begon in 2006 offline met CreditEase. Het eerste onlineplatform was PPDai (2007).

Geldvoorelkaar.nl, dat bestaat sinds 2011, was de eerste in Nederland

Sindsdien zijn er vele gevolgd, in allerlei soorten en maten

HET ADMIRAAL DE RUYTER ZIEKENHUIS IN VLISSINGEN HAALDE VIA CROWDFUNDING GELD OP VOOR EEN VERBOUWING. FOTO: PETER WIJKHUYNS/ADRZ

De gymleraar die een fitnessstudio wilde beginnen, had volgens Van Schelven een goed businessplan. Omdat hij een starter was, viel hij in de hoogste risicocategorie. Juist starters wil hij wel blijven bedienen. 'Zij kunnen bij banken vaak niet meer terecht.' Dit wil niet zeggen dat hij geen aanvragen afwijst. 'In totaal hebben wij zo'n 15.000-16.000 aanvragen gehad. Daarvan hebben we er 1000 gehonoreerd.' Hij staat wel open voor verbeteringen. 'Wij kijken ernaar of we naar een systeem toe kunnen waarbij we alleen aanvragen in behandeling nemen die door een accountant worden ingediend en dus zijn nagerekend.'

Hoewel het platform aan het begin van de rit, bij het vollopen van een lening, betaald wordt, heeft Van Schelven er naar eigen zeggen geen baat bij alles maar op zijn platform te zetten. 'Als het misloopt, is dat geen goede reclame.' Van de duizend leningen zijn tot nu toe in vijftig ge-

vallen de rentebetalingen gestopt. Dat valt mee, vindt de directeur.

Verder professionaliseren

Toch is hij aan het kijken hoe hij zijn inkomsten beter kan spreiden. 'Het is ook niet goed voor ons als wij geen inkomsten hebben als de aanvragen zouden stikken.' Aan dit soort dingen zie je volgens Van Schelven dat de branche nog in ontwikkeling is en nog verder moet professionaliseren.

Toezichthouder AFM kwam eer-

der dit jaar met aanvullende regels voor crowdfundingplatforms in zoverre dat een belegger nu niet meer dan €80.000 aan leningen per platform mag uitzetten en er vanaf een inleg van €500 een toets moet worden afgenomen. De uitkomst van deze toets kan genegeerd worden. Wel worden bestuurders voortaan onderworpen aan een geschiktheidstoets.

Hoewel de toezichthouder gezegd heeft dit jaar beter te gaan letten op de informatievoorziening aan beleggers door de platforms, heeft AFM-bestuurder Gerben Evers ook aangeven dat crowdfunding nog klein is en een groeimarkt. 'Zoiets moet je niet dicht reguleren, maar juist ruimte geven. Opschalen naar volwassen regelgeving zal gelijke pas houden met de groei van het volume en de risico's.'

DE AFM GAAT BESTUURDER PLATFORM TOETSEN OP GESCHIKTHEID

BARBARA NIEUWENHUIJSEN IS REDACTEUR VAN FONDSNIEUWS.